

Datum
2024-05-24

Diarienummer
2024-000295

Version
2024.1

Brottsförebyggande arbete

Åtgärdsplan 2024

Beslut av:	Kommunstyrelsen
Beslutsdatum:	2024-06-19
Dokumentägare:	Säkerhetschef
Diarienummer:	2024-000295
Dokumentnummer:	
Reviderad:	

1 Innehållsförteckning

1	Innehållsförteckning	3
2	Inledning	4
	2.1 Kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete	4
3	Lagstiftning	4
	3.1 Lägesbild	4
	3.2 Åtgärdsplan	5
	3.3 Uppföljning	5
	3.4 Ledning.....	5
4	Kartläggning	5
	4.1 Störande körning och fortkörning	6
	4.1.1 Brottsförebyggande åtgärder.....	6
	4.2 Stöld- och tillgreppsbrott.....	6
	4.2.1 Brottsförebyggande åtgärder.....	7
	4.3 Skadegörelse.....	7
	4.3.1 Brottsförebyggande åtgärder.....	8
	4.4 Narkotika.....	8
	4.4.1 Brottsförebyggande åtgärder.....	8
	4.5 Misshandel och våld i offentlig miljö mot vuxna.....	8
	4.5.1 Brottsförebyggande åtgärder.....	9
	4.6 Våld i nära relation.....	9
	4.6.1 Brottsförebyggande åtgärder.....	9
	4.7 Bedrägeri	10
	4.7.1 Brottsförebyggande åtgärder.....	10
5	Systematiskt brottsförebyggande arbete	10

2 Inledning

Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete innebär att varje kommun ska bedriva ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete och säkerställa organisatoriska förutsättningar för detta arbete. Målet är att minska brottsligheten och skapa ökad trygghet.

2.1 Kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete

Ett kunskapsbaserat arbetssätt innebär att det brottsförebyggande arbetet grundar sig på kunskap om brottsproblemets omfattning, struktur och utveckling och utgår från analys av möjliga bakomliggande orsaker till brottsproblemet. Arbetet är riktat mot orsakerna till brottsproblemet och består av insatser som, så långt det är möjligt, är beprövade eller utvärderade samt återkommande reviderat utifrån uppföljning eller utvärdering.

3 Lagstiftning

Brottsligheten behöver motverkas med såväl effektiv brottsbekämpning som förebyggande åtgärder. I samhällets samlade brottsförebyggande arbete har kommunerna en särskilt viktig roll.

För att säkerställa att kommunerna arbetar med dessa frågor på ett effektivt och kunskapsbaserat sätt har kommunernas ansvar för brottsförebyggande arbete reglerats i lag. Enligt aktuell lagstiftning ska kommunen ta fram en lägesbild över brottsligheten och utifrån den ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan.

3.1 Lägesbild

Enligt 4 § Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete ska kommunen ta fram en lägesbild över brottsligheten inom kommunens geografiska område. Lägesbilden ska innehålla

1. en kartläggning av brottsligheten, dess omfattning och konsekvenser,
2. annan information av betydelse i sammanhanget, och
3. en analys av kartläggningen och informationen.

En lägesbild är urval av information som sammanställs i form av beskrivningar och bedömningar av läget för att ge överblick, förståelse och underlag till beslut och åtgärder.

Med hjälp av lägesbilder kan bedömningar göras av händelser och dess konsekvenser och med utgångspunkt från gjorda bedömningar kan lämpliga och samordnade åtgärder vidtagas, enskilt eller aktörsgemensamt. Lägesbilder är därför viktiga för att förebygga och hantera konsekvenser inom det brottsförebyggande området.

3.2 Åtgärdsplan

Enligt 5 § Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete ska kommunen, med lägesbilden som underlag, besluta om en plan för vilka åtgärder som kommunen avser att vidta för att förebygga brott (åtgärdsplan).

En åtgärdsplan inom brottsförebyggande arbete är en planering av de åtgärder som ska genomföras i syfte att minska brottsligheten och skapa ökad trygghet. Med lägesbilden som underlag ska kommunen fatta beslut om åtgärder.

3.3 Uppföljning

Enligt 6 § Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete ska kommunen minst vartannat år uppdatera lägesbilden och följa upp åtgärdsplanen.

Kommunens brottsproblematik är inte beständig utan förändras över tid. Detsamma gäller kommunens förutsättningar i övrigt. Förmågan att analysera och förstå orsakssamband utvecklas också. Den lägesbild som tas fram måste därför uppdateras med viss regelbundenhet. När lägesbilden uppdateras behöver även åtgärdsplanen följas upp och eventuellt revideras eller i vissa fall göras om helt.

3.4 Ledning

Enligt 13 § Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete ska kommunstyrelsen, eller den nämnd som kommunfullmäktige beslutar, ansvara för ledningen av kommunens brottsförebyggande arbete och för att kontinuerligt rapportera om det brottsförebyggande arbetet till kommunfullmäktige.

Ledningens roll är viktig för det brottsförebyggande arbetet och det är en tydlig framgångsfaktor för arbetet att ledningen är aktiv, tar ansvar och styr det brottsförebyggande arbetet. Att ta ställning till prioriterings- och resursfördelningsfrågor liksom att skapa förutsättningar för ett effektivt brottsförebyggande arbete är i allt väsentligt ledningsfrågor.

4 Kartläggning

Vårgårda kommun har upprättat en lägesbild som utgör underlag till beslut om åtgärder som kommunen behöver vidta för att minska brottsligheten och skapa ökad trygghet. Lägesbilden innehåller bland annat en kartläggning av brottsligheten. Kartläggningen är ett urval av brottsligheten, dess omfattning och konsekvenser.

Kartläggningen är framtagen främst med hjälp av officiella statistikuppgifter från Brottsförebyggande rådet, Brå, som har ansvar för Sveriges officiella kriminalstatistik. Brottsförebyggande rådet har också ansvar för statistik om

brott som bygger på insamling och analys av andra uppgifter, inte minst genom frågeundersökningar såsom Nationella trygghetsundersökningen (NTU). Brottsförebyggande rådet genomför årligen den Nationella trygghetsundersökningen vars syfte är att undersöka människors utsatthet för brott, upplevelse av oro och otrygghet samt förtroende för rättsväsendet.

Kartläggningen innehåller även vissa uppgifter inhämtade från den lokala polisen i Vårgårda, Vårgårda Bostäder samt andra relevanta aktörer inom det brottsförebyggande arbetet.

Utifrån framtagen kartläggning av brottsligheten i Vårgårda kommun finns ett antal fokusområden som kommunen behöver arbeta vidare med för att uppnå målet med minskad brottslighet och ökad trygghet.

4.1 Störande körning och fortkörning

I Vårgårda kommun var den upplevda problematiken med störande körning i det egna bostadsområdet 2021/2022 högre än både Västra Götalands län och hela landet. Även den upplevda problematiken med fortkörning i det egna bostadsområdet 2021/2022 var högre än både Västra Götalands län och hela landet. Cirka 20 procent av befolkningen i Vårgårda kommun mellan 16-84 år har i stor utsträckning upplevt problem med både störande körning och fortkörning i det egna bostadsområdet. Samtidigt har antalet anmälda trafikbrott minskat under tidsperioden 2017-2022 och antalet anmälda trafikbrott per 100 000 invånare år 2022 var lägre i Vårgårda kommun än i jämförelse med hela landet men högre än Västra Götalands län. Till följd av ovanstående upplevda problem med störande körning och fortkörning i det egna bostadsområdet samt minskat antal anmälda trafikbrott finns anledning att arbeta vidare med trafiksäkerhet och trafikbeteende i Vårgårda kommun.

4.1.1 Brottsförebyggande åtgärder

Vårgårda kommun ska genomföra nedanstående brottsförebyggande åtgärder inom området störande körning och fortkörning.

- Vårgårda kommun ska arbeta brottsförebyggande tillsammans med Polismyndigheten och andra relevanta aktörer
- Vårgårda kommun ska vidta brottsförebyggande åtgärder som leder till ökad trafiksäkerhet, förbättrat trafikbeteende samt minskad upplevd problematik med störande körning och fortkörning
- Vidtagna brottsförebyggande åtgärder ska utgå från analys av möjliga bakomliggande orsaker till brottsproblemet
- Vårgårda kommun ska genomföra uppföljning av vidtagna åtgärder

4.2 Stöld- och tillgreppsbrott

Antal anmälda stöld- och tillgreppsbrott från 2017 till 2022 har totalt sett minskat i Vårgårda kommun, från 344 anmälda brott 2017 till 200 anmälda

brott 2022. Antal anmälda stöld- och tillgreppsbrott per 100 000 invånare år 2022 var betydligt lägre i Vårgårda kommun än i jämförelse med både Västra Götalands län och hela landet. Antal anmälda bilbrott från 2018 till 2022 har minskat i Vårgårda kommun, från 47 anmälda brott 2018 till 27 anmälda brott 2022. Antal anmälda bilbrott per 100 000 invånare år 2022 var betydligt lägre i Vårgårda kommun än i jämförelse med både Västra Götalands län och hela landet. Trots ovanstående minskat antal anmälda stöld- och tillgreppsbrott har befolkningen i Vårgårda kommun en högre upplevd oro att utsättas för bilbrott 2021/2022 än i jämförelse med både Västra Götalands län och hela landet. Drygt 27 procent av befolkningen i Vårgårda kommun mellan 16-84 år har varit mycket/ganska ofta orolig för att utsättas för bilbrott. Även Polismyndigheten har rapporterat om stölder på landsbygden från uthus, verkstäder med mera där åkgräsklippare, maskiner, fyrhjulingar, verktyg, cyklar med mera tillgripits. Till följd av ovanstående oro för att utsättas för bilbrott samt Polismyndighetens rapportering om stölder på landsbygden finns anledning att arbeta vidare med frågor kopplat till stöld- och tillgreppsbrott.

4.2.1 Brottsförebyggande åtgärder

Vårgårda kommun ska genomföra nedanstående brottsförebyggande åtgärder inom området stöld- och tillgreppsbrott.

- Vårgårda kommun ska arbeta brottsförebyggande tillsammans med Polismyndigheten och andra relevanta aktörer
- Vårgårda kommun ska vidta brottsförebyggande åtgärder som leder till minskat antal stöld- och tillgreppsbrott samt minskad upplevd oro för att utsättas för stöld- och tillgreppsbrott i allmänhet och bilbrott i synnerhet
- Vidtagna brottsförebyggande åtgärder ska utgå från analys av möjliga bakomliggande orsaker till brottsproblemet
- Vårgårda kommun ska genomföra uppföljning av vidtagna åtgärder

4.3 Skadegörelse

Antal anmälda skadegörelsebrott från 2018 till 2022 har ökat i Vårgårda kommun, från 59 anmälda brott 2018 till 98 anmälda brott 2022. Antal anmälda skadegörelsebrott per 100 000 invånare år 2022 var dock betydligt lägre i Vårgårda kommun än i jämförelse med både Västra Götalands län och hela landet. Den upplevda problematiken med skadegörelse i det egna bostadsområdet 2021/2022 var lägre än både Västra Götalands län och hela landet. Knappt 5 procent av befolkningen i Vårgårda kommun mellan 16-84 år har i stor utsträckning upplevt problem med skadegörelse i det egna bostadsområdet. Till följd av att antalet anmälda skadegörelsebrott har ökat i Vårgårda kommun finns anledning att arbeta vidare med frågor kopplat till skadegörelse.

4.3.1 Brottsförebyggande åtgärder

Vårgårda kommun ska genomföra nedanstående brottsförebyggande åtgärder inom området skadegörelse.

- Vårgårda kommun ska arbeta brottsförebyggande tillsammans med Polismyndigheten och andra relevanta aktörer
- Vårgårda kommun ska vidta brottsförebyggande åtgärder som leder till minskat antal skadegörelsebrott samt minskad upplevd problematik med skadegörelse
- Vidtagna brottsförebyggande åtgärder ska utgå från analys av möjliga bakomliggande orsaker till brottsproblemet
- Vårgårda kommun ska genomföra uppföljning av vidtagna åtgärder

4.4 Narkotika

Antal anmälda narkotikabrott från 2019 till 2022 har minskat i Vårgårda kommun, från 113 anmälda brott 2019 till 66 anmälda brott 2022. Antal anmälda narkotikabrott per 100 000 invånare år 2022 var lägre i Vårgårda kommun än i jämförelse med både Västra Götalands län och hela landet. Den upplevda problematiken med öppen narkotikahandel i det egna bostadsområdet 2021/2022 var högre i Vårgårda kommun än i jämförelse med hela landet men lägre än Västra Götalands län. Drygt 6 procent av befolkningen i Vårgårda kommun mellan 16-84 år har i stor utsträckning upplevt problem med öppen narkotikahandel i det egna bostadsområdet. Till följd av ovanstående upplevda problem med öppen narkotikahandel i det egna bostadsområdet samt minskat antal anmälda narkotikabrott finns anledning att arbeta vidare med narkotikaproblematiken.

4.4.1 Brottsförebyggande åtgärder

Vårgårda kommun ska genomföra nedanstående brottsförebyggande åtgärder inom området narkotika.

- Vårgårda kommun ska arbeta brottsförebyggande tillsammans med Polismyndigheten och andra relevanta aktörer
- Vårgårda kommun ska vidta brottsförebyggande åtgärder som leder till minskad användning av narkotika samt minskad upplevd problematik med öppen narkotikahandel
- Vidtagna brottsförebyggande åtgärder ska utgå från analys av möjliga bakomliggande orsaker till brottsproblemet
- Vårgårda kommun ska genomföra uppföljning av vidtagna åtgärder

4.5 Misshandel och våld i offentlig miljö mot vuxna

I Vårgårda kommun var den självrapporterade utsattheten för misshandel 2021/2022 högre än både Västra Götalands län och hela landet. Drygt 3

procent av befolkningen i Vårgårda kommun mellan 16-84 år har självrapporterat utsatthet för misshandel. Upplevd oro för att utsättas för misshandel var samma i Vårgårda kommun som i jämförelse med hela landet men lägre än Västra Götalands län. 10 procent av befolkningen i Vårgårda kommun mellan 16-84 år har varit mycket/ganska ofta orolig för att utsättas för misshandel. Antal anmälda brott avseende våld i offentlig miljö mot vuxna har ökat i Vårgårda kommun, från 15 anmälda brott 2017 till 22 anmälda brott 2022. Antal anmälda brott avseende våld i offentlig miljö mot vuxna per 100 000 invånare år 2022 var lägre i Vårgårda kommun än i jämförelse med både Västra Götalands län och hela landet. Till följd av ovanstående självrapporterad utsatthet för misshandel, oro för att utsättas för misshandel samt ökat antal anmälda brott avseende våld i offentlig miljö mot vuxna finns anledning att arbeta vidare med frågor kopplat till våldsbrott.

4.5.1 Brottsförebyggande åtgärder

Vårgårda kommun ska genomföra nedanstående brottsförebyggande åtgärder inom området misshandel och våld i offentlig miljö mot vuxna.

- Vårgårda kommun ska arbeta brottsförebyggande tillsammans med Polismyndigheten och andra relevanta aktörer
- Vårgårda kommun ska vidta brottsförebyggande åtgärder som leder till minskat antal brott, minskad självrapporterad utsatthet och minskad oro för att utsättas för misshandel
- Vårgårda kommun ska vidta brottsförebyggande åtgärder som leder till minskat antal brott avseende våld i offentlig miljö mot vuxna
- Vidtagna brottsförebyggande åtgärder ska utgå från analys av möjliga bakomliggande orsaker till brottsproblemet
- Vårgårda kommun ska genomföra uppföljning av vidtagna åtgärder

4.6 Våld i nära relation

Antal anmälda brott avseende våld i nära relation har ökat i Vårgårda kommun, från 11 anmälda brott 2017 till 59 anmälda brott 2022. Antal anmälda brott avseende våld i nära relation per 100 000 invånare år 2022 var högre i Vårgårda kommun än i jämförelse med både Västra Götalands län och hela landet. Till följd av att antalet anmälda brott avseende våld i nära relation har ökat markant i Vårgårda kommun finns anledning att arbeta vidare med frågor kopplat till våld i nära relation.

4.6.1 Brottsförebyggande åtgärder

Vårgårda kommun ska genomföra nedanstående brottsförebyggande åtgärder inom området våld i nära relation.

- Vårgårda kommun ska arbeta brottsförebyggande tillsammans med Polismyndigheten och andra relevanta aktörer

- Vårgårda kommun ska vidta brottsförebyggande åtgärder som leder till minskat antal brott avseende våld i nära relation
- Vidtagna brottsförebyggande åtgärder ska utgå från analys av möjliga bakomliggande orsaker till brottsproblemet
- Vårgårda kommun ska genomföra uppföljning av vidtagna åtgärder

4.7 Bedrägeri

Självrapporterad utsatthet för kort-/kreditbedrägeri 2021/2022 var högre i Vårgårda kommun än i jämförelse med både Västra Götalands län och hela landet. Drygt 4 procent av befolkningen i Vårgårda kommun mellan 16-84 år har självrapporterat utsatthet för kort-/kreditbedrägeri. Självrapporterad utsatthet för försäljningsbedrägeri 2021/2022 var lägre i Vårgårda kommun än i jämförelse med både Västra Götalands län och hela landet. Drygt 3 procent av befolkningen i Vårgårda kommun mellan 16-84 år har självrapporterat utsatthet för försäljningsbedrägeri. Till följd av ovanstående självrapporterad utsatthet för bedrägeri finns anledning att arbeta vidare med bedrägeribrott.

4.7.1 Brottsförebyggande åtgärder

Vårgårda kommun ska genomföra nedanstående brottsförebyggande åtgärder inom området bedrägeri.

- Vårgårda kommun ska arbeta brottsförebyggande tillsammans med Polismyndigheten och andra relevanta aktörer
- Vårgårda kommun ska vidta brottsförebyggande åtgärder som leder till minskat antal bedrägeribrott och minskad självrapporterad utsatthet för bedrägeri
- Vidtagna brottsförebyggande åtgärder ska utgå från analys av möjliga bakomliggande orsaker till brottsproblemet
- Vårgårda kommun ska genomföra uppföljning av vidtagna åtgärder

5 Systematiskt brottsförebyggande arbete

Samverkan med andra aktörer är avgörande för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet inom Vårgårda kommun.

Kommunen och polisen ska gemensamt med andra aktörer arbeta långsiktigt, systematiskt och kunskapsbaserat med det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.